

"A Cognitive Linguistic Analysis of Imagery in Chinese Idioms (成语) Containing 春, 夏, 秋, 冬"

Kanokporn Jangsawat

Nakhon Ratchasima Rajabhat University

E-mail: ammyjkanokpon115@gmail.com

Paninee Pengsook

Nakhon Ratchasima Rajabhat University

E-mail: ohm.pp19@gmail.com

Received	Reviewed	Revised	Accepted
13/06/2025	02/07/2025	18/07/2025	25/07/2025

Abstract

Background and Aims: Chinese idioms (成语) are a vital component of the language, reflecting profound wisdom and a long-standing culture. Predominantly four-character phrases, they possess fixed structures and deep underlying meanings, often referencing classical literature, historical events, or folklore. Understanding these idioms requires interpretation beyond literal translation, as their fixed forms make direct translation difficult and altering their structure compromises their essence. Within Chinese culture, which emphasizes the harmony between humans and nature (天人合一), the four seasons play a significant role in shaping these idioms.

This research aims to study Chinese idioms that begin with the characters for the four seasons: "春" (spring), "夏" (summer), "秋" (autumn), and "冬" (winter). We analyze how these seasons serve as Source Domains in metaphorical expressions and how their associated Target Domains can be categorized into specific semantic fields. This analysis provides deeper insights into the thought processes and cultural values embedded within the Chinese language.

Methodology: This qualitative study employs content analysis to examine Chinese idioms beginning with "春", "夏", "秋" and "冬". The idioms were selected from *Zhonghua Chengyu Da Cidian* (中华成语大词典, 2012) and *Chengyu Da Cidian* (成语大词典, 2012). The study analyzes both their literal and figurative meanings, applying Conceptual

Metaphor Theory (CMT) in conjunction with Semantic Field Theory to classify the primary imagery types. Subsequently, the research summarizes and compares the imageries found in each season to reveal the cultural concepts and values deeply rooted in Chinese society through idiomatic language.

Results: The study identified a total of 100 Chinese idioms meeting the criteria, starting with "春", "夏", "秋" and "冬" from the specified dictionaries. The imagery of seasons in these idioms can be categorized by season with the following proportions:

"春" (Spring) - 50 idioms Happiness, Success, and Prosperity: 15 idioms (30.00%) Change, Growth, and Benefit: 6 idioms (12.00%) Relationships, Memory, and Time: 4 idioms (8.00%) Fragility, Uncertainty, or Disappointment: 13 idioms (26.00%) Specific Characteristics or Aesthetics: 12 idioms (24.00%)

"夏" (Summer) - 14 idioms Intense Heat and Awe-Inspiring Conditions: 4 idioms (28.57%) ,Uselessness or Inappropriateness: 3 idioms (21.43%), Limitations of Knowledge and Experience: 2 idioms (14.29%), Benefit, Growth, and Fulfillment: 2 idioms (14.29%), Rapidity, Instability, and Natural Aesthetics: 3 idioms (21.43%)

"秋" (Autumn) - 28 idioms Clarity, Serenity, and Tranquility: 6 idioms (21.43%), Witheredness, Departure, and Abandonment: 5 idioms (17.86%), Detail, Minuteness, and Clarity: 3 idioms (10.71%), Harvest, Results, and Management: 3 idioms (10.71%), Beauty, Aesthetics, and Emotions: 9 idioms (32.14%), Neglect or Overlooking: 1 idiom (3.57%), Comparison or Other Specific Characteristics: 1 idiom (3.57%)

"冬" (Winter) - 8 idioms Warmth, Loveliness, and Desirable Qualities: 3 idioms (37.50%), Uselessness or Inappropriateness: 2 idioms (25.00%), Ignorance, Difficulty, and Specific Characteristics: 3 idioms (37.50%)

Keyword: Chinese idioms; Figurative language; Seasonal imagery; Semantic field analysis

การวิเคราะห์ภาพพจน์ตามแนวภาษาศาสตร์ปริชานในสำนวนจีน (成语) ที่ปรากฏ คำว่า “春、夏、秋、冬”

กนกพร แฉ่งสวัสดิ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา

อีเมล: ammyjkanokpon115@gmail.com

ภาณินี เฟ่งสุข

มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา

อีเมล: ohm.pp19@gmail.com

Abstract

ภูมิหลังและวัตถุประสงค์: สำนวนจีนเป็นองค์ประกอบสำคัญของภาษาที่สะท้อนภูมิปัญญาและวัฒนธรรมอันยาวนาน ส่วนใหญ่มักเป็นสำนวนสี่พยางค์ที่มีโครงสร้างตายตัวและมีความหมายแฝงที่ลึกซึ้ง การทำความเข้าใจสำนวนเหล่านี้จึงต้องอาศัยการตีความที่มากกว่าการแปลตรงตัว โดยเฉพาะสำนวนที่เกี่ยวข้องกับธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ซึ่งถูกนำมาใช้เป็นภาพพจน์เพื่อสื่อความหมายนามธรรมในบริบทของวัฒนธรรมจีนที่ให้ความสำคัญกับการเชื่อมโยงระหว่างมนุษย์กับธรรมชาติ (天人合一) ฤดูกาลทั้งสี่จึงมีบทบาทสำคัญในการสร้างสรรค์สำนวนเหล่านี้

งานวิจัยนี้มุ่งเน้นการศึกษาสำนวนจีนที่ขึ้นต้นด้วยคำบอกฤดูกาล ได้แก่ “春” “夏” “秋” และ “冬” เพื่อวิเคราะห์ว่าฤดูกาลเหล่านี้ถูกนำมาใช้เป็น มโนทัศน์ต้นทาง (Source Domain) ในการสื่อความหมายเชิงอุปลักษณ์อย่างไร และความหมายเชิงนัย (Target Domain) ที่ปรากฏเหล่านั้นสามารถจัดกลุ่มเป็นสนามความหมายย่อยๆ ได้กี่ประเภท ซึ่งจะช่วยให้เข้าใจวิธีคิดและค่านิยมของชาวจีนที่ฝังอยู่ในภาษาได้ลึกซึ้งยิ่งขึ้น

ระเบียบวิธีการวิจัย: งานวิจัยเชิงคุณภาพชิ้นนี้ใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหาในการศึกษาสำนวนจีน (成语) ที่ขึ้นต้นด้วยอักษร “春” “夏” “秋” และ “冬” โดยคัดเลือกจากพจนานุกรม “中华大词典” (2012) และ 成语大词典 (2012) การศึกษาวิเคราะห์ทั้งความหมายตามตัวอักษรและความหมายในเชิงเปรียบเทียบ โดยประยุกต์ใช้ทฤษฎีอุปลักษณ์เชิงมโนทัศน์ ร่วมกับทฤษฎีสนามความหมาย เพื่อจัดจำแนกประเภทของภาพพจน์หลัก จากนั้นจึงสรุปและเปรียบเทียบภาพพจน์ที่ปรากฏในแต่ละฤดูกาล เพื่อเผยให้เห็นแนวคิดทางวัฒนธรรมและค่านิยมที่ฝังรากลึกอยู่ในสังคมจีนผ่านภาษาสำนวน

ผลการวิจัย: ในการศึกษาสำนวนจีน ผู้วิจัยพบสำนวนที่ตรงตามเกณฑ์ทั้งหมดจำนวน 100 สำนวน ซึ่งขึ้นต้นด้วยคำว่า “春” “夏” “秋” และ “冬” โดยใช้ข้อมูลจากพจนานุกรม “中华大词典” (2012) และ 成语大词典 (2012) ผลการศึกษาพบว่าภาพลักษณ์ของฤดูกาลในสำนวนจีนสามารถ

จัดหมวดหมู่โดยแบ่งตามฤดูกาลและสัดส่วนร้อยละดังนี้ จำนวน“春”ทั้งหมด 50 จำนวน โดยแบ่งประเภทกลุ่มได้ 5 กลุ่ม คือ 1.กลุ่มที่สื่อถึงความสุข ความสำเร็จ และความรุ่งเรือง 15 จำนวน (30.00) 2.กลุ่มที่สื่อถึงการเปลี่ยนแปลง การเจริญเติบโต และการให้คุณประโยชน์ 6 จำนวน (12.00) 3.กลุ่มที่สื่อถึงความสัมพันธ์ ความทรงจำ และกาลเวลา 4 จำนวน (8.00) 4.กลุ่มที่สื่อถึงความเปราะบาง ความไม่แน่นอน หรือความผิดหวัง 13 จำนวน (26.00) และ 5.กลุ่มที่เน้นลักษณะเฉพาะหรือสุนทรียภาพ 12 จำนวน (4.00)

จำนวน “夏” ที่นำมาศึกษาทั้งหมดมี 14 จำนวน โดยสามารถแบ่งออกเป็น 5 กลุ่ม ดังนี้ 1. กลุ่มที่สื่อถึงความร้อนรนแรงและสภาวะที่น่าเกรงขาม มี 4 จำนวน คิดเป็นร้อยละ (28.57%) 2. กลุ่มที่สื่อถึงความไร้ประโยชน์หรือไม่เหมาะสมกับกาลเทศะ มี 3 จำนวน คิดเป็นร้อยละ (21.43%) 3. กลุ่มที่สื่อถึงข้อจำกัดทางความรู้และประสบการณ์ มี 2 จำนวน คิดเป็นร้อยละ (14.29%) 4. กลุ่มที่สื่อถึงคุณประโยชน์ การเจริญเติบโต และความสมบูรณ์ มี 2 จำนวน คิดเป็นร้อยละ (14.29%) 5. กลุ่มที่สื่อถึงความรวดเร็ว ความไม่คงทน และสุนทรียภาพทางธรรมชาติ มี 3 จำนวน (21.43%)

จำนวน “秋” ที่นำมาศึกษาทั้งหมดมี 28 จำนวน โดยสามารถแบ่งออกเป็น 7 กลุ่ม ดังนี้ 1. กลุ่มที่สื่อถึงความปลอดโปร่ง ความสุขุม และความสงบ มี 6 จำนวน (21.43%) 2. กลุ่มที่สื่อถึงความร่วงโรย การจากไป และการถูกทอดทิ้ง มี 5 จำนวน (17.86%) 3. กลุ่มที่สื่อถึงความละเอียด ความเล็กน้อย และความชัดเจน มี 3 จำนวน (10.71%) 4. กลุ่มที่สื่อถึงการเก็บเกี่ยว ผลลัพธ์ และการจัดการ มี 3 จำนวน (10.71%) 5. กลุ่มที่สื่อถึงความงาม สุนทรียภาพ และอารมณ์ความรู้สึก มี 9 จำนวน (32.14%) 6. กลุ่มที่สื่อถึงความไม่ใส่ใจหรือการมองข้าม มี 1 จำนวน (3.57%) 7. กลุ่มที่สื่อถึงความเปรียบเทียบหรือลักษณะเฉพาะอื่นๆ มี 1 จำนวน คิดเป็นร้อยละ (3.57%)

จำนวน “冬” ที่นำมาศึกษาทั้งหมดมี 8 จำนวน โดยสามารถแบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม ดังนี้ 1.กลุ่มที่สื่อถึงความอบอุ่น ความน่ารัก และสิ่งที่พึงปรารถนา มี 3 จำนวน (37.50%) 2.กลุ่มที่สื่อถึงความไร้ประโยชน์หรือไม่เหมาะสมกับกาลเทศะ มี 2 จำนวน (25.00%) 3. กลุ่มที่สื่อถึงความมั่งคั่ง ความยากลำบาก และลักษณะเฉพาะ มี 3 จำนวน (37.50%)

สรุปผล: การศึกษาจำนวนจีนคำที่บ่งบอกฤดูกาลได้เผยให้เห็นถึงความเชื่อมโยงอันลึกซึ้งระหว่าง ภาษา กับความคิด รวมถึงแนวคิดและค่านิยมทางวัฒนธรรมที่สั่งสมมาอย่างยาวนาน ฤดูกาลทั้งสี่ ได้แก่ 春 (ฤดูใบไม้ผลิ), 夏 (ฤดูร้อน), 秋 (ฤดูใบไม้ร่วง), และ 冬 (ฤดูหนาว) ไม่ได้เป็นเพียงปรากฏการณ์ธรรมชาติ แต่ยังถูกใช้เป็น มโนทัศน์ต้นทาง (Source Domain) ที่ทรงพลังและยืดหยุ่น เพื่อสื่อสาร มโนทัศน์เป้าหมาย (Target Domain) ที่เป็นนามธรรมและซับซ้อนในหลากหลายมิติของชีวิตมนุษย์ จากการวิเคราะห์จำนวนจีนตาม ทฤษฎีอุปลักษณ์เชิงมโนทัศน์ (Conceptual Metaphor Theory: CMT) และ ทฤษฎีสถานความหมาย (Semantic Field Theory) สามารถสรุปภาพรวมของแต่ละฤดูได้ดังนี้ “春” (ฤดูใบไม้ผลิ): สัญลักษณ์แห่งการเริ่มต้นและความสมดุลของชีวิต ด้วยจำนวนจำนวนมากที่สุด

ถึง 50 ส่วนวน "春" สะท้อนถึงสถานะของฤดูใบไม้ผลิในฐานะสัญลักษณ์เชิงบวกที่โดดเด่นในสังคมจีน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้าน ความสุข ความสำเร็จ และความรุ่งเรือง (30.00%)

"夏" (ฤดูร้อน): ภาพสะท้อนความรุนแรงและข้อจำกัด ส่วนวน "夏" จำนวน 14 ส่วนวน ส่วนใหญ่ (28.57%) มุ่งเน้นไปที่ ความร้อนรุนแรงและสภาวะที่น่าเกรงขาม บ่งบอกถึงประสบการณ์ตรงที่ผู้คนมีต่อความรุนแรงของฤดูร้อน

"秋" (ฤดูใบไม้ร่วง): ความงาม สุนทรียภาพ และการเปลี่ยนแปลง ส่วนวน "秋" จำนวน 28 ส่วนวน แสดงให้เห็นถึงการเชื่อมโยงอย่างลึกซึ้งกับมิติทางสุนทรียะและอารมณ์ความรู้สึก โดยเฉพาะกลุ่มที่สื่อถึงความงาม สุนทรียภาพ และอารมณ์ความรู้สึก (32.14%) ซึ่งเป็นกลุ่มที่มีสัดส่วนโดดเด่นที่สุด

ส่วนวน "冬" จำนวน 8 ส่วนวน ชี้ให้เห็นถึงการรับรู้ที่ซับซ้อนต่อฤดูหนาว โดยแบ่งเป็นสองกลุ่มใหญ่ที่มีสัดส่วนเท่ากันคือ ความอบอุ่น ความน่ารัก และสิ่งที่พึงปรารถนา (37.50%) และ ความโง่เขลา ความยากลำบาก และลักษณะเฉพาะ (37.50%) สิ่งนี้บ่งชี้ว่าฤดูหนาวไม่เพียงเป็นช่วงเวลาที่ทำลาย แต่ยังเป็นบริบทที่ทำให้คุณค่าของความอบอุ่น ความเมตตา และความช่วยเหลือมีความสำคัญ

คำสำคัญ : ส่วนวนจีน; ฤดูกาล; ปริมาณ; ภาษาศาสตร์

บทนำ

ภาษาไม่เพียงทำหน้าที่สื่อสาร หากยังเป็นเครื่องมือสะท้อนวิถีคิด ค่านิยม และโลกทัศน์ของผู้คนในแต่ละวัฒนธรรม ภาษาจีนเป็นหนึ่งในภาษาที่อุดมด้วยถ้อยคำที่ลุ่มลึก ทั้งในเชิงวาทศิลป์ ปรัชญา และสังคม หนึ่งในหน่วยภาษาที่โดดเด่นคือ 成语 (chéngyǔ) หรือ ส่วนวนจีน ซึ่งมักประกอบด้วยวลีสี่พยางค์ที่ย่อมาจากวรรณกรรมคลาสสิก ปรัชญา หรือเรื่องเล่าในประวัติศาสตร์ แม้จะมีขนาดสั้น กระชับ แต่กลับสื่อความหมายได้อย่างลึกซึ้งและมีประสิทธิภาพ

ในบรรดาสถาปัตยกรรมจีนเหล่านี้ มีจำนวนไม่น้อยที่เกี่ยวข้องกับฤดูกาลทั้งสิ้น ได้แก่ 春 (ฤดูใบไม้ผลิ), 夏 (ฤดูร้อน), 秋 (ฤดูใบไม้ร่วง) และ 冬 (ฤดูหนาว) ซึ่งฤดูกาลในภาษาจีนนั้นมิใช่เพียงการกล่าวถึงสภาพภูมิอากาศ หากแต่ยังเป็นสัญลักษณ์ที่สะท้อนความเชื่อ ความเปลี่ยนแปลงของชีวิต วัฏจักรทางธรรมชาติ และมุมมองเชิงปรัชญาที่สั่งสมในวัฒนธรรมจีนมาอย่างยาวนาน

อย่างไรก็ตาม การที่ฤดูกาลสามารถกลายเป็นภาพพจน์ทางภาษาได้นั้น จำเป็นต้องทำความเข้าใจผ่านมุมมองทางภาษาศาสตร์ งานวิจัยนี้จึงนำเสนอการวิเคราะห์ส่วนวนจีนที่มีฤดูกาลเป็นองค์ประกอบหลัก ผ่านกรอบแนวคิดของ ทฤษฎีอุปลักษณ์เชิงมโนทัศน์ (Conceptual Metaphor Theory) ซึ่งพัฒนาโดย Lakoff และ Johnson (1980) เสนอว่ามนุษย์มักทำความเข้าใจสิ่งที่เป็นนามธรรม ผ่านสิ่งที่มีลักษณะเป็นรูปธรรม โดยมีการจับคู่อย่างเป็นระบบระหว่าง มโนทัศน์ต้นทาง (Source Domain) และ มโนทัศน์เป้าหมาย (Target Domain)

แนวคิดเรื่อง “สนาม” (field) ถูกยืมมาจากวิชาฟิสิกส์ หมายถึงบริเวณหรือขอบเขตหนึ่งซึ่งภายในนั้นสารบางอย่างมีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกันและมีปฏิสัมพันธ์กัน ในทางภาษาศาสตร์ คำศัพท์ที่มีลักษณะความหมายร่วมกัน และมีความหมายที่เชื่อมโยงกัน กำหนดซึ่งกันและกัน และส่งผลซึ่งกันและกัน จะถูกรวมเข้าด้วยกันเป็นกลุ่มคำ และในเชิงความหมายจะก่อให้เกิดสิ่งที่เรียกว่าสนามความหมาย (semantic field) (Hu Xiaoming, 2007)

การวิเคราะห์สำนวนจีนที่เกี่ยวข้องกับฤดูกาลภายใต้กรอบแนวคิดนี้ ไม่เพียงช่วยให้เข้าใจภาษาจีนในเชิงความหมายได้ลึกซึ้งขึ้นเท่านั้น แต่ยังเปิดมุมมองใหม่ในการเข้าถึงระบบความคิด ค่านิยม และปรัชญาชีวิตของชาวจีนผ่านโครงสร้างทางภาษาอีกด้วยด้วยวัตถุประสงค์การวิจัย

งานวิจัยนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อ วิเคราะห์สำนวนจีน (成语) ที่เกี่ยวข้องกับฤดูกาล ในสามด้านหลัก ได้แก่ (1) เพื่อจำแนกและจัดหมวดหมู่สำนวนจีนที่ใช้คำบ่งบอกฤดูกาล (2) เพื่อวิเคราะห์และอธิบายความหมายเชิงนัย (3) เพื่อสำรวจและตีความนัยยะทางวัฒนธรรมและปรัชญาที่แฝงอยู่ในสำนวนจีน โดยมีเป้าหมายในการแสดงให้เห็นถึงกลไกทางภาษาศาสตร์ที่อยู่เบื้องหลังการใช้ฤดูกาลเป็นสัญลักษณ์ และเสริมสร้างองค์ความรู้ใหม่ที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการเรียนการสอนภาษาจีนในระดับสูงอย่างมีประสิทธิภาพ

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อจำแนกและจัดหมวดหมู่สำนวนจีนที่ใช้คำบ่งบอกฤดูกาล (春, 夏, 秋, 冬) เป็นองค์ประกอบหลัก ตามทฤษฎีสถิตสนามความหมาย (Semantic Field Theory) และระบุจำนวนสำนวนในแต่ละกลุ่มความหมาย
2. เพื่อวิเคราะห์และอธิบายความหมายเชิงนัย (Target Domain) ของสำนวนจีนที่เกี่ยวข้องกับฤดูกาล โดยใช้แนวคิดมโนทัศน์ต้นทาง (Source Domain) จากทฤษฎีอุปลักษณ์เชิงมโนทัศน์ (Conceptual Metaphor Theory)
3. เพื่อสำรวจและตีความนัยยะทางวัฒนธรรมและปรัชญาที่แฝงอยู่ในสำนวนจีน โดยเน้นบทบาทของภาพพจน์จากฤดูกาลในการเผยให้เห็นถึงความเชื่อมโยงอันลึกซึ้งระหว่างภาษาและวิธีที่ผู้คนมองโลก

ขอบเขตการวิจัย

งานวิจัยนี้มุ่งเน้นการวิเคราะห์สำนวนจีน (成语) ที่มีคำแสดงฤดูกาล ได้แก่ “春” (ฤดูใบไม้ผลิ), “夏” (ฤดูร้อน), “秋” (ฤดูใบไม้ร่วง), และ “冬” (ฤดูหนาว) โดยกำหนดขอบเขตเฉพาะ คือ จะพิจารณาเฉพาะสำนวนที่อักษรแสดงฤดูกาลดังกล่าวปรากฏอยู่ในตำแหน่งเริ่มต้นของสำนวนเท่านั้น การกำหนดขอบเขตเช่นนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อให้การรวบรวมข้อมูลเป็นระบบ มีเกณฑ์ที่

ชัดเจน และเอื้อต่อการวิเคราะห์เชิงลึกในด้าน ความหมายเชิงนัย, ภาพพจน์, และการจัดกลุ่มเชิงแนวคิดของมโนทัศน์นามธรรมที่สะท้อนผ่านสำนวนเหล่านี้

การเลือกพิจารณาเฉพาะสำนวนที่มีอักษรฤดูกาลในตำแหน่งเริ่มต้นของสำนวนตั้งอยู่บนหลักการทางภาษาศาสตร์ที่ว่า ตำแหน่งเริ่มต้นในหน่วยภาษามักทำหน้าที่เป็นกรอบแนวคิดนำ (thematic frame) งานของ 唐雪凝 และ 许浩 (2010) ยังเสนอว่า การศึกษาสำนวนจีนควรคำนึงถึงความสัมพันธ์ระหว่างโครงสร้างภายนอก (ตำแหน่งของคำในสำนวน) กับโครงสร้างภายใน เนื่องจากตำแหน่งขององค์ประกอบบางคำ เช่น คำที่ปรากฏในตำแหน่งเริ่มต้น มักทำหน้าที่เป็นตัวกำหนดกรอบการตีความของสำนวนโดยรวม หรือกล่าวได้ว่าเป็นการตั้งกรอบแนวคิดนำ (thematic frame) ของสำนวนในระดับโครงสร้างทางความหมาย

แหล่งข้อมูลหลักที่ใช้ศึกษา คือ พจนานุกรม 中华成语大词典 (ฉบับปี 2012) และ พจนานุกรม 成语大词典 (ฉบับปี 2012) ซึ่งเป็นพจนานุกรมสำนวนจีนขนาดใหญ่ที่ได้รับความนิยม เชื่อถือ และมีการใช้อ้างอิงอย่างแพร่หลายในแวดวงวิชาการจีนศึกษา

ฐานข้อมูลดิจิทัลและแหล่งวิชาการออนไลน์: 中国知网 (CNKI) และ Thai Journals Online (ThaiJO) ซึ่งเป็นฐานข้อมูลวารสารอิเล็กทรอนิกส์เพื่อเข้าถึงบทความวิจัย วิทยานิพนธ์ที่เกี่ยวข้องกับสำนวนจีน

ทั้งนี้ การศึกษาจะไม่ครอบคลุม สำนวนที่มีคำว่า “春” “夏” “秋” หรือ “冬” อยู่ในตำแหน่งอื่นของสำนวน เช่น อยู่กลางหรือท้ายสำนวน และไม่รวมถึงสำนวนที่สื่อถึงฤดูกาลทางอ้อมโดยไม่มีกรณียุคฤดูกาลไว้อย่างชัดเจน เช่น สำนวนที่กล่าวถึงดอกไม้ ใบไม้ หรือสภาพอากาศโดยไม่มีอักษรแทนฤดูกาลปรากฏ การกำหนดขอบเขตเช่นนี้มีจุดประสงค์เพื่อวางพื้นฐานสำหรับการวิเคราะห์เชิงทฤษฎีที่ชัดเจน ผู้วิจัยประยุกต์ใช้ทฤษฎีอุปลักษณ์เชิงมโนทัศน์ร่วมกับทฤษฎีสนามความหมายในการวิเคราะห์ภาพพจน์ของฤดูกาลในสำนวนจีน (成语) โดยมองว่าฤดูกาลทำหน้าที่เป็น มโนทัศน์ต้นทาง (Source Domain) ที่ถูกเชื่อมโยงกับ มโนทัศน์เป้าหมาย (Target Domain) ได้แก่ อารมณ์ ความรู้สึก ธรรมชาติ คุณธรรม และแนวคิดนามธรรม จากนั้นจึงประยุกต์ใช้ทฤษฎีสนามความหมายมาจัดกลุ่มสำนวนที่มีนัยเชิงอุปมาคล้ายคลึงกันให้อยู่ในสนามความหมายเดียวกัน การผสานทั้งสองทฤษฎีช่วยให้การวิเคราะห์สำนวนจีนเป็นระบบยิ่งขึ้น และสะท้อนโลกทัศน์รวมถึงค่านิยมในวัฒนธรรมจีนผ่านการใช้อุปมาอุปไมยของฤดูกาลได้อย่างลึกซึ้งและชัดเจน

ระเบียบวิธีวิจัย

งานวิจัยนี้เป็นการศึกษาเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ที่ใช้วิธี การวิเคราะห์เนื้อหา ผสานกับแนวคิดจากศาสตร์ ภาษาศาสตร์ปริชาน (Cognitive Linguistics) เพื่อศึกษาสำนวนจีนประเภท (成语) ที่มีคำแสดงฤดูกาล ได้แก่ “春” (ฤดูใบไม้ผลิ), “夏” (ฤดูร้อน), “秋” (ฤดูใบไม้

ร่วง), และ “冬” (ฤดูหนาว) โดยมีข้อจำกัดเฉพาะสำนวนที่ปรากฏค่าเหล่านี้ใน ตำแหน่งเริ่มต้นของ สำนวนเท่านั้น

1. กรอบแนวคิดและทฤษฎี งานวิจัยนี้ประยุกต์ใช้สองทฤษฎีหลักเพื่อเป็นกรอบในการวิเคราะห์:

1.1 ทฤษฎีอุปลักษณ์เชิงมนทัศน์ (Conceptual Metaphor Theory: CMT) แนวคิดสำคัญของ CMT คือการที่มนุษย์ใช้มนทัศน์รูปธรรมเพื่อทำความเข้าใจมนทัศน์นามธรรม โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเชิง ภาษา ภาพพจน์ และความหมายเชิงนัย งานวิจัยนี้ประยุกต์ใช้แนวคิดจาก Lakoff & Johnson (1980) โดยเน้นโมเดลการจับคู่ระหว่าง มโนทัศน์ต้นทาง (Source Domain) ได้แก่ ฤดูกาลทั้งสี่ (春、夏、秋、冬) ซึ่งเป็นปรากฏการณ์ทางธรรมชาติที่รับรู้ได้ชัดเจน เช่น ความอบอุ่น การเปลี่ยนแปลง การร่วงโรย และมนทัศน์เป้าหมาย (Target Domain) สิ่งที่เป็นนามธรรม เช่น วัยมนุษย์ ความหวัง ความรู้สึก ความรุ่งเรือง ความเสื่อมถอย หรือสถานการณ์ทางสังคม ผู้วิจัยจะระบุ คู่มนทัศน์ (Source-Target) ของสำนวนแต่ละชุด พร้อมวิเคราะห์กระบวนการจับคู่เชิงความคิดที่เกิดขึ้นในเชิงโครงสร้าง

1.2 ทฤษฎีสนามความหมาย (Semantic Field Theory) Hu Xiaoming (2007) ในการ วิเคราะห์ภาพพจน์และจัดกลุ่มสำนวน งานวิจัยนี้ประยุกต์ใช้แนวคิดของ ในการสร้าง กลุ่มความหมาย (semantic categories) โดยใช้กระบวนการแบบอุปนัย (inductive process)

2. ขอบเขตข้อมูล งานวิจัยนี้เลือกเฉพาะสำนวน (成语) ที่มีอักษร “春”, “夏”, “秋”, “冬” อยู่ใน ตำแหน่งเริ่มต้นของสำนวนเท่านั้น การกำหนดขอบเขตเช่นนี้มีจุดประสงค์เพื่อเน้นการวิเคราะห์บทบาท ของฤดูกาลในฐานะ “กรอบนำทางแนวคิด” (thematic frame) ซึ่งส่งผลต่อการตีความเชิงมนทัศน์ และภาพพจน์ของผู้รับสาร (Fillmore, 1982; Langacker, 2008)

2.1 中华成语大词典 (2012) และ 成语大词典 (2012) พจนานุกรมสำนวนจีนขนาดใหญ่ที่ได้รับการยอมรับในแวดวงจีนศึกษา ใช้เป็นแหล่งคัดกรองสำนวนที่มีความหมายมาตรฐานและ อธิบายชัดเจน

2.2 ฐานข้อมูล 中国知网 (CNKI) และ Thai Journals Online (ThaiJO) สำหรับค้นคว้า งานวิจัย บทความทางวิชาการ และวิทยานิพนธ์ที่เกี่ยวข้อง

2.3 เอกสารวิชาการที่เกี่ยวข้อง อาทิ

งานวิจัยของ Liu Ting (2010) ที่วิเคราะห์มนทัศน์เวลาในสำนวนโดยใช้ทฤษฎี CMT

งานวิจัยของ ปณิตตา ดิยวุฒิโรจนกุล (2021) ที่ศึกษาการใช้ภาพพจน์เชิงวัฒนธรรมจีน-ไทย ด้วยโมเดล Source-Target

งานวิจัยของ จิราพร ปาสาจะ (2024) การศึกษาภาพสะท้อนของฤดูใบไม้ร่วงผ่านสุภาษิตจีนกล่าวว่า สำนวนที่เกี่ยวข้องกับ “秋” สะท้อนถึงความงามทางธรรมชาติและการเปลี่ยนผ่านของฤดูกาลและ สะท้อนมุมมองทางวัฒนธรรมและค่านิยมที่แฝงอยู่ในภาษาจีน

3. ขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลจะดำเนินไปตามขั้นตอนดังนี้:

1. คัดเลือกสำนวน (成语) จากพจนานุกรมตามเกณฑ์ที่กำหนดที่ขึ้นต้นด้วย “春”, “夏”, “秋” และ “冬”
2. แปลและอธิบายความหมายตรงตัว (literal meaning) ของสำนวนที่คัดเลือกมา
3. ถอดรหัสความหมายโดยนัย (implicature) ผ่านการวิเคราะห์ Source–Target Domain ระบุโน้ตค้นต้นทาง (Source Domain) ของสำนวน (เช่น ฤดูใบไม้ผลิ) จับคู่กับโน้ตค้นเป้าหมาย (Target Domain) ที่เป็นนามธรรม (เช่น ความหวัง)
4. จัดกลุ่มสำนวนที่วิเคราะห์ได้ลงในกลุ่มสนามความหมาย (semantic categories) ที่กำหนดขึ้น
5. สร้างภาพรวมของแนวโน้มการใช้ฤดูกาลในการสื่อสารมโนทัศน์นามธรรมในวัฒนธรรมจีน โดยใช้กระบวนการอุปนัยจากข้อมูลจริง พร้อมยกตัวอย่างเพื่อแสดงความชัดเจนของเกณฑ์การจัดกลุ่ม

กรอบแนวคิดการวิจัย

งานวิจัยนี้ศึกษาสำนวนจีนที่ปรากฏคำว่า “春、夏、秋、冬” ซึ่งเป็นตัวแทนของฤดูกาลทั้งสิ้น โดยใช้ ทฤษฎีอุปลักษณ์เชิงมโนทัศน์ (Conceptual Metaphor Theory: CMT) ของ Lakoff และ Johnson (1980) เป็นกรอบแนวคิดหลัก ทฤษฎี CMT เสนอว่าอุปลักษณ์ไม่ได้เป็นเพียงกลวิธีทางภาษาที่สร้างความสละสลวย แต่เป็นกลไกพื้นฐานที่มนุษย์ใช้ในการคิดและทำความเข้าใจโลก โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการทำความเข้าใจสิ่งที่เป็นนามธรรม เช่น ชีวิต เวลา ความรู้สึก หรือความเปลี่ยนแปลง มนุษย์มักเปรียบเทียบสิ่งเหล่านี้กับสิ่งที่เป็รูปรูปธรรมที่สามารถรับรู้ได้ผ่านประสาทสัมผัส เช่น วัตถุ สภาพอากาศ หรือฤดูกาล

ในกรอบของ CMT มโนทัศน์เปรียบเทียบจะถูกอธิบายผ่านโครงสร้างของ มโนทัศน์ต้นทาง (Source Domain) และ มโนทัศน์เป้าหมาย (Target Domain) มโนทัศน์ต้นทางมักเป็นสิ่งที่จับต้องได้ (เช่น ฤดูกาล) และถูกนำมาใช้เพื่อสร้างความเข้าใจให้กับมโนทัศน์เป้าหมายที่เป็นนามธรรม (เช่น วัยของมนุษย์ ความรู้สึก หรือสถานการณ์ทางสังคม)

การวิจัยนี้ตั้งอยู่บนสมมุติฐานที่ว่า สำนวนจีนที่มีคำว่า “春、夏、秋、冬” สะท้อนถึงการจัดระเบียบความคิดของผู้ใช้ภาษาผ่านการเปรียบเทียบเชิงมโนทัศน์ ตัวอย่างเช่น 春 (ฤดูใบไม้ผลิ) มักถูกใช้เป็นสัญลักษณ์ของ “การเริ่มต้น ความหวัง ความสดใส” 秋 (ฤดูใบไม้ร่วง) มักสะท้อนถึง “ความร่วงโรย ความเปลี่ยนแปลง หรือความเศร้า” 冬 (ฤดูหนาว) มักเชื่อมโยงกับ “ความเจ็บเหงา ความสิ้นสุด หรือความโหดร้าย” 夏 (ฤดูร้อน) มักสื่อถึง “พลังงาน ความร้อนแรง ความเข้มข้น”

นอกจากนี้ การวิจัยยังอ้างอิงแนวคิดจาก ภาษาศาสตร์ปริชาน (Cognitive Linguistics) ซึ่งเน้นย้ำว่าภาษาเป็นภาพสะท้อนของกระบวนการคิดของมนุษย์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการใช้ ภาพพจน์ (imagery) และการสร้างโครงสร้างเชิงมนทัศน์ (conceptual structuring) เพื่อทำความเข้าใจปรากฏการณ์ที่ซับซ้อนในชีวิตประจำวัน ดังนั้น กรอบแนวคิดเชิงทฤษฎีนี้จึงไม่เพียงเป็นเครื่องมือในการอธิบายโครงสร้างและความหมายของสำนวนเท่านั้น แต่ยังช่วยให้เห็นถึงวิธีที่ผู้ใช้ภาษาจีนจัดระเบียบประสบการณ์ชีวิตผ่านภาษา และเผยให้เห็นถึงความสัมพันธ์ระหว่างภาษา ความคิด และวัฒนธรรมในระดับที่ลึกซึ้งอีกด้วย

ผลการวิจัย

การรวบรวมสำนวนจีน (成语) ที่มีคำแสดงฤดูกาล ได้แก่ “春” (ฤดูใบไม้ผลิ), “夏” (ฤดูร้อน), “秋” (ฤดูใบไม้ร่วง) และ “冬” (ฤดูหนาว) ปรากฏอยู่ในตำแหน่งเริ่มต้นของสำนวนตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในขอบเขตการวิจัย และใช้พจนานุกรม 中华成语大词典 (2012) และ 成语大词典 (2012) ที่เป็นแหล่งข้อมูลหลัก ผู้วิจัยพบว่า มีสำนวนที่ตรงตามเกณฑ์ทั้งหมดจำนวน 100 สำนวน ซึ่งสามารถจำแนกตามฤดูกาลได้ดังนี้ สำนวนที่ขึ้นต้นด้วย “春” มีจำนวน 50 สำนวน สำนวนที่ขึ้นต้นด้วย “夏” มีจำนวน 14 สำนวน สำนวนที่ขึ้นต้นด้วย “秋” มีจำนวน 28 สำนวน และสำนวนที่ขึ้นต้นด้วย “冬” มีจำนวน 8 สำนวน

ในการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงลึก ผู้วิจัยจะประยุกต์ใช้ ทฤษฎีสถานความหมาย (Semantic Field Theory) ร่วมกับทฤษฎีอุปลักษณ์เชิงมนทัศน์ (Conceptual Metaphor Theory) โดยมุ่งเน้นการระบุ มโนทัศน์ต้นทาง (Source Domain) และ มโนทัศน์เป้าหมาย (Target Domain) ที่สะท้อนผ่านการใช้ ฤดูกาลในสำนวนแต่ละชุด นอกจากนี้ยังจะตรวจสอบความสัมพันธ์เชิงความหมายและภาพพจน์ในเชิงโครงสร้างที่เกิดขึ้นในแต่ละกลุ่ม เพื่อทำความเข้าใจกระบวนการสร้างความหมายของสำนวนเหล่านี้ได้อย่างลึกซึ้งยิ่งขึ้น

1. สำนวนที่ขึ้นต้นด้วยคำว่า “春”

สำนวนจีนที่ขึ้นต้นด้วยคำว่า “春” (chūn-ฤดูใบไม้ผลิ) เป็นกลุ่มสำนวนที่มีจำนวนมากที่สุดในการศึกษาครั้งนี้ สะท้อนให้เห็นถึงสถานะของ “春” ในฐานะสัญลักษณ์ทางวัฒนธรรมที่มีนัยยะเชิงบวกอย่างเด่นชัดในสังคมจีน ฤดูใบไม้ผลิถูกมองว่าเป็นฤดูแห่ง การเริ่มต้น การออกเย และ ความมีชีวิตชีวา ซึ่งไม่ได้จำกัดอยู่เพียงปรากฏการณ์ทางธรรมชาติเท่านั้น แต่ยังครอบคลุมไปถึงมิติของชีวิตส่วนบุคคล ความสัมพันธ์ทางสังคม และคุณธรรมจริยธรรม

ในมุมมองของ ทฤษฎีอุปลักษณ์เชิงมนทัศน์ คำว่า “春” ทำหน้าที่เป็น มโนทัศน์ต้นทาง ซึ่งเป็นสิ่งที่จับต้องได้และมีรูปธรรมชัดเจน โดยถูกนำมาใช้เพื่อทำความเข้าใจ มโนทัศน์เป้าหมาย ที่เป็นนามธรรม เช่น ความสำเร็จ ความรัก ความอบอุ่น หรือช่วงวัยหนึ่งในชีวิตมนุษย์

นอกจากนี้ การวิเคราะห์ได้ประยุกต์ ทฤษฎีสำนวนความหมาย เพื่อจัดกลุ่มสำนวนเหล่านี้ตาม ภาพพจน์หลัก และ ความหมายเชิงนัย ของคำว่า “春” ในแต่ละสำนวน ผลการรวบรวมและจัดหมวด พบว่า สำนวนที่ขึ้นต้นด้วย “春” มีทั้งหมด 50 สำนวน และสามารถจำแนกออกเป็น 5 สำนวน ความหมาย ดังนี้

ตารางที่ 1 สรุปประเภทของสำนวน "春"

ประเภทของสำนวน "春"	จำนวนสำนวน	ตัวอย่างสำนวน	ความหมายเชิงนัย
1. กลุ่มที่สื่อถึงความสุข ความสำเร็จ และความรุ่งเรือง	15 สำนวน	春风得意 ชีม่ารับลมฤดูใบไม้ ผลิอย่างภาคภูมิใจ	มีความสุข สมหวัง ประสบ ความสำเร็จ ชีวิตราบรื่นเหมือนได้ เจอสายลมฤดูใบไม้ผลิที่พัดพา ความรื่นรมย์
2. กลุ่มที่สื่อถึงการ เปลี่ยนแปลง การเจริญเติบโต และการให้คุณประโยชน์	6 สำนวน	春风化雨 สายลมแห่งฤดู ใบไม้ผลิ เปลี่ยนเป็นฝน	การสั่งสอนหรืออบรมที่อ่อนโยน เมตตา และเปี่ยมคุณธรรม
3. กลุ่มที่สื่อถึงความสัมพันธ์ ความทรงจำ และกาลเวลา	4 สำนวน	春晖寸草 แสงแดดฤดูใบไม้ ผลิ กับหญ้าหนึ่ง นิ้ว	การตอบแทนพระคุณแม่ที่เลี้ยงดู ไม่อาจทดแทนได้หมด
4. กลุ่มที่สื่อถึงความเปราะบาง ความไม่แน่นอนหรือความ ผิดหวัง	13 สำนวน	春意阑珊 ความรู้สึกถึงฤดู ใบไม้ผลิจางลง	ถึง ความรู้สึกเศร้าหมอง อ้างว้าง หรือหดหู่ เมื่อความสดใส ความมี ชีวิตชีวา หรือสิ่งดีๆ ที่เปรียบ เหมือนฤดูใบไม้ผลิกำลังจะสิ้นสุด ลงหรือจากไป
5. กลุ่มที่เน้นลักษณะเฉพาะ หรือสุนทรียภาพ	12 สำนวน	春风沂水 ลมฤดูใบไม้ผลิและ แม่น้ำอี	ความสงบสุขของชีวิตหรือความสุข ในธรรมชาติ
รวม	50 สำนวน		

ผลการจำแนกประเภทสำนวนที่ขึ้นต้นด้วย "春" แสดงให้เห็นว่า สำนวนที่สื่อถึงความสุข ความสำเร็จ และความรุ่งเรือง เป็นกลุ่มที่มีจำนวนมากที่สุดถึง 15 สำนวน คิดเป็นร้อยละ 30.00% ของสำนวนทั้งหมด ซึ่งตอกย้ำสถานะของ "春" ในฐานะสัญลักษณ์เชิงบวกที่โดดเด่นในวัฒนธรรมจีน มักถูกเชื่อมโยงกับการเริ่มต้นใหม่ ความหวัง และความเจริญก้าวหน้า ส่วนกลุ่มที่มีจำนวนน้อยที่สุดคือ กลุ่มที่สื่อถึงความสัมพันธ์ ความทรงจำ และกาลเวลา 4 สำนวน คิดเป็นร้อยละ 8.00%

การวิเคราะห์ทั้ง 50 สำนวน แสดงให้เห็นว่า "春" ทำหน้าที่เป็น มโนทัศน์ต้นทาง ที่มีความยืดหยุ่นสูงในการสื่อความหมายเชิงนามธรรมที่หลากหลาย ซึ่งไม่ได้จำกัดอยู่เพียงความหมายตามตัวอักษร แต่ขยายขอบเขตไปสู่แนวคิด ปรัชญา และอารมณ์ความรู้สึกอันลึกซึ้งของผู้ใช้ภาษาจีน ซึ่งตอกย้ำถึงมุมมองรอบด้านและองค์รวมของวัฒนธรรมจีนต่อชีวิต ที่มีทั้งด้านบวกและด้านที่ต้องเผชิญกับความท้าทาย

โดยสรุปแล้ว การศึกษาสำนวน "春" ไม่เพียงแต่เสริมสร้างความเข้าใจในมิติทางภาษาเท่านั้น แต่ยังเป็นกุญแจสำคัญในการไขปริศนาคำนิยม แนวคิด และสุนทรียภาพที่ฝังรากลึกอยู่ในวัฒนธรรมจีน

2.สำนวนที่ขึ้นต้นด้วยคำว่า “夏”

สำนวนจีนที่เริ่มต้นด้วยคำว่า "夏" (xià – ฤดูร้อน) ไม่ได้เป็นเพียงการกล่าวถึงปรากฏการณ์ทางธรรมชาติเท่านั้น แต่ยังสะท้อนให้เห็นถึงภาพพจน์อันหลากหลาย ทั้งความร้อนแรง ความรุนแรงของธรรมชาติ ไปจนถึงข้อจำกัดทางความรู้และประสบการณ์ รวมถึงการเปรียบเปรยเกี่ยวกับกาลเวลาและการเปลี่ยนแปลง สิ่งเหล่านี้ล้วนเชื่อมโยงอย่างลึกซึ้งกับคำนิยมและประสบการณ์ทางวัฒนธรรมของชาวจีน

งานศึกษาชิ้นนี้ได้นำ ทฤษฎีสนามความหมาย และทฤษฎีอุปลักษณ์เชิงมโนทัศน์ มาปรับใช้เพื่อจำแนกกลุ่มสำนวนเหล่านี้ตามลักษณะของ ภาพพจน์หลัก และ ความหมายเชิงนัย ผลการรวบรวมและจัดหมวดหมู่พบว่า สำนวนที่ขึ้นต้นด้วย “夏” มีทั้งหมด 14 สำนวน และสามารถจำแนกออกเป็น 5 สนามความหมาย ดังนี้

ตารางที่ 2 สรุปประเภทของสำนวน "夏"

ประเภทของสำนวน "夏"	จำนวนสำนวน	ตัวอย่างสำนวน	ความหมายเชิงนัย
1. กลุ่มที่สื่อถึงความร้อนรุนแรง และสถานะที่น่าเกรงขาม	4 สำนวน	夏日可畏 ฤดูร้อนช่างน่ากลัว	สภาพอากาศร้อนจัดที่รุนแรงจนน่าเกรงกลัว หรือผู้มีอำนาจที่น่าเกรงขาม
2. กลุ่มที่สื่อถึงความไร้ประโยชน์ หรือไม่เหมาะสมกับกาลเทศะ	3 สำนวน	夏炉冬扇 เตาฤดูร้อน-พัดฤดูหนาว	สิ่งที่ไม่จำเป็น ไร้ประโยชน์ หรือหมดความสำคัญเมื่อไม่ตรงกับกาลเทศะ

ประเภทของสำนวน "夏"	จำนวนสำนวน	ตัวอย่างสำนวน	ความหมายเชิงนัย
3. กลุ่มที่สื่อถึงข้อจำกัดทางความรู้และประสบการณ์	2 สำนวน	夏虫疑冰 แมลงฤดูร้อน สงสัยน้ำแข็ง	คนที่รู้แต่สิ่งเล็กน้อย ไม่เข้าใจเรื่องใหญ่ ๆ หรือคนที่สงสัยในสิ่งที่ไม่รู้จัก เพราะข้อจำกัดทางความรู้
4. กลุ่มที่สื่อถึงคุณประโยชน์ การเจริญเติบโตและความสมบูรณ์	2 สำนวน	夏树苍翠 ต้นไม้ในฤดูร้อน เขียวข่ม	สภาพธรรมชาติที่อุดมสมบูรณ์และงดงาม หรือความมีชีวิตชีวา ความเจริญเติบโตที่เต็มที
5. กลุ่มที่สื่อถึงความรวดเร็ว ความไม่คงทน และสุนทรียภาพทางธรรมชาติ	3 สำนวน	夏水汤汤 แม่น้ำในฤดูร้อน ไหลเชี่ยว	สถานการณ์ที่กำลังดำเนินไปอย่างรวดเร็วและมีพลัง
รวม	14 สำนวน		

ผลการจำแนกประเภทสำนวนที่ขึ้นต้นด้วย "夏" ทั้ง 14 สำนวน เผยให้เห็นว่า สำนวนที่สื่อถึงความร้อนรุนแรงและสภาวะที่น่าเกรงขาม เป็นกลุ่มที่มีจำนวนมากที่สุด โดยมี 4 สำนวน คิดเป็น 28.57% ของสำนวนทั้งหมด สิ่งนี้สะท้อนถึงการรับรู้ที่โดดเด่นของฤดูร้อนในฐานะช่วงเวลาที่เกี่ยวข้องกับความรุนแรงของธรรมชาติหรือสถานการณ์ที่ท้าทาย

ส่วนกลุ่มที่มีจำนวนน้อยที่สุดคือ กลุ่มที่สื่อถึงข้อจำกัดทางความรู้และประสบการณ์ และ กลุ่มที่สื่อถึงคุณประโยชน์ การเจริญเติบโต และความสมบูรณ์ ซึ่งแต่ละกลุ่มมี 2 สำนวน หรือคิดเป็นกลุ่มละ 14.29%

การกระจายตัวนี้ชี้ให้เห็นว่า "夏" เป็นมโนทัศน์ต้นทางที่สามารถสื่อความหมายได้หลากหลาย แต่มีการให้น้ำหนักที่เด่นชัดในด้านที่เกี่ยวข้องกับความรุนแรงและสภาวะที่ท้าทาย ซึ่งเป็นลักษณะเฉพาะของฤดูร้อนในมุมมองทางวัฒนธรรมจีน

ตัวอย่าง สำนวนในกลุ่มที่สื่อถึงความร้อนรุนแรงและสภาวะที่น่าเกรงขาม 夏阳酷暑 แปลว่า แสงอาทิตย์ในฤดูร้อนที่ร้อนระอุ ความหมายเชิงนัย หมายถึง สภาพอากาศที่ร้อนจัดอย่างรุนแรงและแผดเผา เน้นย้ำถึงความรุนแรงของความร้อนที่สร้างความอึดอัดและไม่สบายกาย

"夏" (ฤดูร้อน) ในที่นี้จึงเป็นองค์ประกอบหลักที่สร้าง มโนทัศน์ต้นทาง ที่เน้นคุณสมบัติของความร้อนจัดและความรุนแรง โดยตรง ซึ่งส่งผ่านไปยัง มโนทัศน์เป้าหมาย ที่เกี่ยวกับสภาวะที่รุนแรงและน่าอึดอัด แสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ทางความหมาย ที่มาจากประสบการณ์ตรงของผู้คนที่สัมผัสสภาพอากาศในฤดูร้อน

3. สำนวนที่ขึ้นต้นด้วยคำว่า “秋”

สำนวนจีนที่ขึ้นต้นด้วยคำว่า "秋" (qiū – ฤดูใบไม้ร่วง) เป็นมากกว่าแค่การกล่าวถึงปรากฏการณ์ทางธรรมชาติ คำนี้สะท้อนให้เห็นถึงภาพพจน์อันหลากหลาย ทั้งความร่วงโรย การเก็บเกี่ยว ความชัดเจน ไปจนถึงความโศกเศร้า รวมถึงการเปรียบเปรยเกี่ยวกับกาลเวลาและการเปลี่ยนแปลง ซึ่งสิ่งเหล่านี้ล้วนเชื่อมโยงอย่างลึกซึ้งกับค่านิยมและประสบการณ์ทางวัฒนธรรมของชาวจีน

ผลการรวบรวมและจัดหมวดหมู่แสดงให้เห็นว่า สำนวนที่ขึ้นต้นด้วย "秋" มีทั้งหมด 28 สำนวน และสามารถจำแนกออกเป็น 7 สำนวนความหมาย ดังนี้

ตารางที่ 3 สรุปประเภทของสำนวน "秋"

ประเภทของสำนวน "秋"	จำนวนสำนวน	ตัวอย่างสำนวน	ความหมายเชิงนัย
1.สื่อถึงความปลอดโปร่ง ความสุขุม และความสงบ	6 สำนวน	秋高气爽 ท้องฟ้าโปร่งสูง ในฤดูใบไม้ร่วง อากาศสดชื่น เย็นสบาย	บรรยากาศที่ดี สถานการณ์ราบรื่น หรือช่วง ที่เหมาะสมสำหรับเริ่มต้นทำกิจกรรมต่าง ๆ
2.สื่อถึงความร่วงโรย การจาก ไป และการถูกทอดทิ้ง	5 สำนวน	秋风落叶 ลมฤดูใบไม้ร่วง พัดให้ใบไม้ร่วง หล่น	ใช้เปรียบเปรยถึง สถานการณ์ที่ร่วงโรย หรือ การกำจัดสิ่งที่ไม่ต้องการอย่างรวดเร็ว
3.สื่อถึงความละเอียด ความ เล็กน้อย และความชัดเจน	3 สำนวน	秋毫之末 ปลายขนในฤดู ใบไม้ร่วง	ใช้เพื่อเน้นการสังเกตที่แม่นยำ ละเอียดถี่ ถ้วน หรือไม่ละเว้นสิ่งใดแม้จะเล็กน้อย
4.สื่อถึงการเก็บเกี่ยว ผลลัพธ์ และการจัดการ	3 สำนวน	秋收冬藏 เก็บเกี่ยวในฤดู ใบไม้ร่วง เก็บไว้ ในฤดูหนาว	วางแผนชีวิต ทำงานและสะสมให้เหมาะกับ จังหวะเวลา, การเตรียมพร้อมเพื่ออนาคต
5.สื่อถึงความงาม สุนทรียภาพ และอารมณ์ความรู้สึก	9 สำนวน	秋水伊人 หญิงงามที่อยู่ริม สายน้ำในฤดู ใบไม้ร่วง	คนรักในอุดมคติ, คนที่เฝ้ารอด้วยความคิด ถึง, ความรักที่อยู่ไกลเกินเอื้อม

ประเภทของสำนวน "秋"	จำนวนสำนวน	ตัวอย่างสำนวน	ความหมายเชิงนัย
6.สื่อถึงความไม่ใส่ใจหรือการมองข้าม	1 สำนวน	秋风过耳 ลมฤดูใบไม้ร่วง พัดผ่านหู	การไม่ใส่ใจ ไม่รับฟัง ไม่สนใจเรื่องใดเรื่องหนึ่ง
7.สื่อถึงความเปรียบเทียบหรือลักษณะเฉพาะอื่น ๆ	1 สำนวน	秋草人情 หญ้าในฤดูใบไม้ ร่วง กับ ความรู้สึกของ ผู้คน	ความสัมพันธ์ที่เปลี่ยนแปลง ความไม่จีรัง ความเหงาในความสัมพันธ์
รวม	28 สำนวน		

ผลการจำแนกประเภทสำนวน "秋" ตามทฤษฎีสนามความหมาย ชี้ให้เห็นว่า สำนวนที่สื่อถึงความงาม สุนทรียภาพ และอารมณ์ความรู้สึก เป็นกลุ่มที่มีจำนวนมากที่สุด คือ 9 สำนวน หรือคิดเป็น 32.14% ของสำนวนทั้งหมดที่ศึกษา ซึ่งสะท้อนนัยยะว่าฤดูใบไม้ร่วงถูกเชื่อมโยงกับมิติทางสุนทรียะและอารมณ์ความรู้สึกที่หลากหลายในวัฒนธรรมจีนอย่างเด่นชัด

ในทางตรงกันข้าม สำนวนที่สื่อถึงความไม่ใส่ใจหรือการมองข้าม และสำนวนที่สื่อถึงความเปรียบเทียบหรือลักษณะเฉพาะอื่น ๆ เป็นกลุ่มที่มีจำนวนน้อยที่สุด โดยแต่ละกลุ่มมีเพียง 1 สำนวน หรือคิดเป็น 3.57% ของสำนวนทั้งหมดเท่านั้น ซึ่งบ่งชี้ว่าภาพพจน์ของ "秋" ถูกใช้น้อยครั้งในการสื่อสารแนวคิดดังกล่าว

ตัวอย่าง กลุ่มสำนวนที่สื่อถึงความงาม สุนทรียภาพ และอารมณ์ความรู้สึก 秋波盈盈 แปลว่า สายตาดูจุน้ำในฤดูใบไม้ร่วงที่เปี่ยมล้น ความหมายเชิงนัยหมายถึง ดวงตาที่งดงาม อ่อนโยน และเปี่ยมไปด้วยแววตาแห่งความรัก ความเสน่หา หรืออารมณ์ความรู้สึกที่ละเอียดอ่อน มักใช้บรรยายดวงตาของผู้หญิงที่ดูชุ่มฉ่ำ สดใส และน่ามอง เปรียบเหมือนผิวน้ำในฤดูใบไม้ร่วงที่ใสสะอาดและสงบนิ่ง แต่ก็มีเคลื่อนไหวเล็กน้อยที่สะท้อนแสงระยิบระยับ

"秋" ในที่นี้จึงทำหน้าที่เป็นองค์ประกอบสำคัญใน มโนทัศน์ต้นทาง ที่ไม่ได้สื่อถึงความร่วงโรย แต่กลับใช้คุณลักษณะของความใสสะอาด ความสงบ และความงามตามธรรมชาติของฤดูใบไม้ร่วง มาเชื่อมโยงกับความงามและอารมณ์ที่แสดงออกผ่านดวงตาสวยงาม ลึกซึ้ง แสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ทางความหมาย ที่มาจากปรากฏการณ์ธรรมชาติและสุนทรียภาพที่ชาวจีนรับรู้ต่อฤดูใบไม้ร่วง

4. สำนวนที่ขึ้นต้นด้วยคำว่า “冬”

สำนวนจีนที่เริ่มต้นด้วยคำว่า "冬" (dōng – ฤดูหนาว) ไม่ได้เป็นเพียงการกล่าวถึงปรากฏการณ์ทางธรรมชาติเท่านั้น แต่ยังสะท้อนให้เห็นถึงภาพพจน์อันหลากหลาย ทั้งความหนาวเย็น ความยากลำบาก ไปจนถึงความอบอุ่นที่พึงปรารถนา รวมถึงการเปรียบเทียบเกี่ยวกับกาลเวลาและ

คุณสมบัติเฉพาะ สิ่งเหล่านี้ล้วนเชื่อมโยงอย่างลึกซึ้งกับค่านิยมและประสบการณ์ทางวัฒนธรรมของชาวจีน

งานศึกษาชิ้นนี้ได้ นำ ทฤษฎีสนามความหมายและ ทฤษฎีอุปลักษณ์เชิงมนทัศน์ มาปรับใช้เพื่อ จำแนกกลุ่มสำนวนเหล่านี้ตามลักษณะของ ภาพพจน์หลัก และ ความหมายเชิงนัย ผลการรวบรวมและ จัดหมวดหมู่แสดงให้เห็นว่า สำนวนที่ขึ้นต้นด้วย "冬" มีทั้งหมด 8 สำนวน และสามารถจำแนกออกเป็น 3 สนามความหมาย ดังนี้

ตารางที่ 4 สรุปประเภทของสำนวน "冬"

ประเภทของสำนวน "冬"	จำนวน สำนวน	ตัวอย่างสำนวน	ความหมายเชิงนัย
1.สื่อถึงความอบอุ่น ความน่ารัก และสิ่งที่พึงปรารถนา	3 สำนวน	冬日可爱 วันในฤดูหนาวที่ น่ารัก	บุคคลที่อบอุ่นและเป็นที่น่ารัก หรือ ความ เมตตากรุณาที่น่าซาบซึ้ง
2.สื่อถึงความไร้ประโยชน์ หรือไม่เหมาะสมกับกาลเทศะ	2 สำนวน	冬扇夏炉 พัดในฤดูหนาว - เตาในฤดูร้อน	สิ่งที่ไม่จำเป็น ไร้ประโยชน์ หรือหมด ความสำคัญเมื่อไม่ตรงกับกาลเทศะ
3.สื่อถึงความโง่เขลา ความ ยากลำบาก และลักษณะเฉพาะ	3 สำนวน	冬烘头脑 สมองที่เหมือนเตา อบฤดูหนาว	ความคิดที่ทึบตัน โง่เขลา หรือหัวโบราณ
รวม	8 สำนวน		

ผลการจำแนกประเภทสำนวน "冬" ตามทฤษฎีสนามความหมาย ชี้ให้เห็นว่า สำนวนที่สื่อถึงความอบอุ่น ความน่ารัก สิ่งที่พึงปรารถนา และ สำนวนที่สื่อถึงความโง่เขลา ความยากลำบาก ลักษณะเฉพาะ เป็นกลุ่มที่มีจำนวนมากที่สุดเท่ากัน โดยแต่ละกลุ่มมี 3 สำนวน หรือคิดเป็น 37.50% ของสำนวนทั้งหมดที่ศึกษา ซึ่งสะท้อนนัยยะว่าฤดูหนาวถูกเชื่อมโยงกับทั้งด้านบวกในแง่ของความเมตตา และความอบอุ่นที่หายาก รวมถึงด้านที่ท้าทายในแง่ของความยากลำบากและข้อจำกัด

ในขณะเดียวกัน สำนวนที่สื่อถึงความไร้ประโยชน์หรือไม่เหมาะสมกับกาลเทศะ เป็นกลุ่มที่มีจำนวนน้อยที่สุด โดยมี 2 สำนวน หรือคิดเป็น 25.00% ของสำนวนทั้งหมด

การกระจายตัวนี้เน้นย้ำถึงบทบาทของ "冬" ในฐานะมนทัศน์ต้นทางที่สามารถสื่อความหมายได้ทั้งในแง่ของคุณค่าอันเป็นที่พึงปรารถนา และสภาวะที่ท้าทายหรือบกพร่อง ซึ่งสะท้อนมุมมองอันซับซ้อนของผู้ใช้ภาษาจีนต่อฤดูหนาว

ตัวอย่าง กลุ่มสำนวนที่สื่อถึงความอบอุ่น ความน่ารัก และสิ่งที่พึงปรารถนา 冬日之阳 แปลว่า แสงอาทิตย์ในฤดูหนาว ความหมายเชิงนัย หมายถึง ความอบอุ่น ความสุข ความเมตตา หรือ

ความช่วยเหลือที่มีคุณค่าและหายากยิ่ง เปรียบเสมือนแสงอาทิตย์ที่ส่องมาในวันที่หนาวเหน็บ ซึ่งนำความอบอุ่นและความหวังมาให้

"冬" ในที่นี้จึงทำหน้าที่เป็นองค์ประกอบสำคัญที่สร้างบริบทให้กับ มโนทัศน์ต้นทาง โดยเน้นไปที่คุณสมบัติของ ความหายากและความจำเป็น ในสถานการณ์ที่ท้าทาย ซึ่งเชื่อมโยงกับมโนทัศน์เป้าหมายที่เป็นคุณธรรมหรือสิ่งที่มีค่าอย่างยิ่งในชีวิต แสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ทางความหมายที่ยังรากลึกในประสบการณ์และค่านิยมทางวัฒนธรรมที่รับรู้ถึงคุณค่าของความอบอุ่นในยามยาก

อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยนี้พบว่า สำนวนจีนที่ใช้คำบ่งบอกฤดูกาลแสดงให้เห็นถึงความเชื่อมโยงกันระหว่างภาษา กับความคิด ในวัฒนธรรมจีน ฤดูกาลต่างๆ ไม่ได้เป็นเพียงฉากหลังของชีวิต แต่เป็นมโนทัศน์ต้นทางที่ทรงพลังและยืดหยุ่น ซึ่งช่วยให้ชาวจีนสามารถสื่อสารและทำความเข้าใจแนวคิดนามธรรมที่ซับซ้อนเกี่ยวกับชีวิตมนุษย์ ความสัมพันธ์ ปรัชญา และคุณค่าได้อย่างลึกซึ้ง

ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้ทฤษฎีอุปลักษณ์เชิงมโนทัศน์ในการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างภาษา กับความคิด

งานวิจัยนี้ยังสอดคล้องอย่างยิ่งกับงานของ จิราพร ปาสาจะ (2024) เรื่อง “การศึกษาภาษาสะท้อนของฤดูใบไม้ร่วงผ่านสุภาษิตจีน” ซึ่งได้เสนอการจำแนกสำนวนที่มีคำว่า “秋” ตาม 5 ด้าน ได้แก่ ธรรมชาติ, ระบบสังคม, พฤติกรรม/พิธีกรรม, จิตวิทยา และ อื่น ๆ แนวทางการจัดกลุ่มของจิราพรช่วยชี้ให้เห็นบทบาทหลากหลายของ “ฤดูใบไม้ร่วง” ในฐานะมโนทัศน์ต้นทางที่เชื่อมโยงกับแนวคิดนามธรรมที่หลากหลาย เช่น สุนทรียภาพ, อารมณ์ความรู้สึก, การเก็บเกี่ยว และการจากลา ซึ่งผลการวิจัยในครั้งนี้ก็พบว่าภาพพจน์ของ “秋” มักสัมพันธ์กับมโนทัศน์เป้าหมายในลักษณะเดียวกัน

Liu Ting (2010) ได้วิเคราะห์ มโนทัศน์เวลาในสำนวนจีนโดยใช้ทฤษฎี CMT ซึ่งเป็นการยืนยันถึงศักยภาพของทฤษฎีนี้ในการทำความเข้าใจแนวคิดนามธรรมที่ซับซ้อนผ่านอุปลักษณ์ งานวิจัยนี้มีความสอดคล้องในประเด็นนี้อย่างชัดเจน เนื่องจากฤดูกาลเป็นส่วนหนึ่งของเวลา การวิจัยนี้ ฤดูกาล (春, 夏, 秋, 冬) ทำหน้าที่เป็น มโนทัศน์ต้นทาง ที่เป็นรูปธรรมและจับต้องได้ ซึ่งเป็นองค์ประกอบหนึ่งของ "เวลา" ในบริบทที่กว้างขึ้น การที่สำนวนใช้ฤดูกาลเพื่อสื่อถึงความหมายที่เกี่ยวข้องกับวัฏจักรชีวิต, การเปลี่ยนแปลง, หรือช่วงเวลาต่างๆ (เช่น ฤดูใบไม้ผลิกับการเริ่มต้น, ฤดูใบไม้ร่วงกับการเก็บเกี่ยว) ก็เป็นการสะท้อนถึงมโนทัศน์ของเวลาในมิติเชิงวัฒนธรรมเช่นกัน วิจัยนี้ใช้ทฤษฎี CMT เป็นกรอบหลักในการวิเคราะห์ว่าภาพพจน์ของฤดูกาลถูก "อุปลักษณ์" ไปเป็นความหมายนามธรรมอย่างไร เช่น "ฤดูร้อนที่แผดเผา" ถูกใช้เป็นอุปลักษณ์ของ "สถานการณ์ที่รุนแรง" ซึ่งเป็นการยืนยันหลักการเดียวกันกับที่ Liu Ting ใช้ในการวิเคราะห์มโนทัศน์เวลา

ปณิตตา ดิยวุฒิโรจนกุล (2021) ที่ศึกษา การใช้ภาพพจน์เชิงวัฒนธรรมจีน-ไทยด้วยโมเดล Source-Target (ซึ่งเป็นหัวใจของ CMT) แสดงให้เห็นว่าแนวคิดแบบอุปลักษณ์นั้นเป็นสากลและสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการวิเคราะห์ภาพพจน์ในภาษาและวัฒนธรรมที่แตกต่างกันได้ ความสอดคล้องของงานวิจัยนี้กับงานของปณิตตา จึงอยู่ในประเด็นของการวิเคราะห์ภาพพจน์เชิงวัฒนธรรม

ภาพพจน์ของฤดูกาลในฐานะภาพพจน์เชิงวัฒนธรรม ฤดูกาลไม่ได้เป็นเพียงปรากฏการณ์ธรรมชาติ แต่ได้กลายเป็น ภาพพจน์เชิงวัฒนธรรม ที่เต็มไปด้วยนัยยะทางปรัชญา ค่านิยม และการรับรู้โลกของชาวจีน การวิเคราะห์ว่าฤดูกาลแต่ละฤดูสื่อถึง "ความสุข", "ความรุนแรง", "สุนทรียภาพ" หรือ "ความอบอุ่นในยามยาก" ล้วนเป็นการศึกษาภาพพจน์เหล่านี้ในมิติทางวัฒนธรรมทั้งสิ้น

การใช้โมเดล Source-Target มโนทัศน์ต้นทาง (Source Domain) คือ "ฤดูกาล" และ มโนทัศน์เป้าหมาย (Target Domain) คือความหมายนามธรรมต่างๆ ในการอธิบายการสร้างความหมายเชิงอุปลักษณ์ ซึ่งเป็นแนวทางเดียวกับที่ปณิตตา ใช้ในการวิเคราะห์ภาพพจน์เชิงวัฒนธรรมจีน-ไทย

จิราพร ปาสาจะ (2024) เรื่อง “การศึกษาภาพสะท้อนของฤดูใบไม้ร่วงผ่านสุภาษิตจีน” ซึ่งได้เสนอการจำแนกสำนวนที่มีคำว่า “秋” ตาม 5 ด้าน ได้แก่ ธรรมชาติ, ระบบสังคม, พฤติกรรม/พิธีกรรม, จิตวิทยา และ อื่น ๆ

แนวทางการจัดกลุ่มของจิราพรช่วยชี้ให้เห็นบทบาทหลากหลายของ “ฤดูใบไม้ร่วง” ในฐานะมโนทัศน์ต้นทางที่เชื่อมโยงกับแนวคิดนามธรรมที่หลากหลาย เช่น สุนทรียภาพ, อารมณ์ความรู้สึก, การเก็บเกี่ยว และการจากลา ซึ่งผลการวิจัยในครั้งนี้ก็พบว่าภาพพจน์ของ “秋” มักสัมพันธ์กับมโนทัศน์เป้าหมายในลักษณะเดียวกัน

แม้รายละเอียดและวิธีการจัดประเภทอาจแตกต่างกันไปในแต่ละงานวิจัย แต่แก่นแนวคิดที่ทั้งสองงานมีร่วมกันคือ การวิเคราะห์ การใช้ฤดูกาลเป็นเครื่องมือทางอุปลักษณ์ เพื่อถ่ายทอดความหมายเชิงนามธรรม ซึ่งสอดคล้องกับหลักการของ ทฤษฎีอุปลักษณ์เชิงมโนทัศน์ (Conceptual Metaphor Theory) อย่างชัดเจน

ข้อเสนอแนะ

1.ควรมีการศึกษาเชิงลึกเพิ่มเติมเกี่ยวกับความถี่ในการใช้สำนวนฤดูกาลแต่ละประเภทในบริบทการสื่อสารที่แตกต่างกัน (เช่น ในวรรณกรรม ในสื่อ หรือในการสนทนาประจำวัน) เพื่อทำความเข้าใจในการใช้งานจริง

2.ด้านการวิจัยวัฒนธรรมเปรียบเทียบสามารถนำประเภทภาพลักษณ์เชิงภาพพจน์ที่พบในสำนวนจีนไปใช้เป็นกรอบในการเปรียบเทียบกับสำนวนที่เกี่ยวข้องกับฤดูกาลในวัฒนธรรมอื่น ๆ เพื่อค้นหาความเหมือนและความต่างในแนวคิดเชิงสัญลักษณ์

เอกสารอ้างอิง

จิราพร ปาสาจะ.(2024).การศึกษาภาพสะท้อนของฤดูใบไม้ร่วงผ่านสุภาษิตจีน.วารสารจีนวิทยาและการศึกษาภาษาจีนนานาชาติ. 6(1), 73–89.

เจียรชัย เอี่ยมวรเมธ. (2548). พจนานุกรมจีน-ไทย ฉบับใหม่ (ฉบับพิมพ์หนังสือตัวอย่าง). กรุงเทพฯ: บริษัทรวมสาส์น (1977) จำกัด.

ปณิตตา ดิยวุฒิโรจนกุล. (2564).การศึกษาเปรียบเทียบอุปลักษณเชิงมนทัศน์เกี่ยวกับผู้ชายและผู้หญิงในสำนวนจีนกับคำศัพท์และสำนวนไทย.วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ศศรักษ์ เพชรเชิดชู.(2018). อุปลักษณเวลาในสำนวนจีน Time Metaphor in Chinese Idioms. วารสารรามคำแหง ฉบับมนุษยศาสตร์, 36(2), 83–100.

Fillmore, C. J. (1982). Frame semantics. In Linguistics in the Morning Calm (pp. 111–137). Seoul: Hanshin.

Lakoff, G., & Johnson, M. (1980). *Metaphors We Live By*. Chicago: University of Chicago Press.

Langacker, R. W. (2008). Cognitive grammar: A basic introduction. Oxford: Oxford University Press.

Liu, Ting. (2010). "汉语习语时间概念隐喻研究" [A Study on Conceptual Metaphors of Time in Chinese Idioms]. Guangxi Normal University.

成语大词典[M].北京:商务印书馆, (2012)

金甜丽. (2022). 汉泰含“风”字成语比较研究,硕士学位论文. 中央民族大学.

唐雪凝, & 许浩. (2010). 现代汉语常用成语的语义认知研究.北京: 社会科学文献出版社.

刘万国, & 侯文富. (2012). 中华成语大词典. 内蒙古:内蒙古大学出版社.中国社会科学院语言研究所词典编辑室

胡晓明. (2007). 语言学概论.吉林: 东北师范大学出版社.

曾毅平. (2009). 海外华文教师培训教程 (上册). 北京:北京师范大学出版社.

袁婧. (2020). 汉语季节成语研究,硕士学位论文:山东师范大学.

